

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

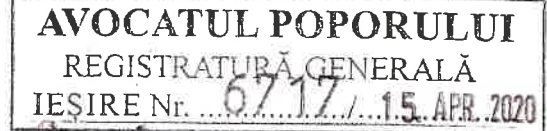

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ombudsman

Domnului Tiberiu Firinel Ungureanu,
Comisar șef de poliție penitenciară,
Director General,
Administrația Națională a Penitenciarelor

RECOMANDAREA

nr. 97 din 15 aprilie 2020

**privind respectarea art. 11 alin. 5 teza a II - a din Legea 254/2013 privind
executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele
judiciare în cursul procesului penal**

În ultima perioadă, tot mai des, persoanele privative de libertate sesizează instituția Avocatul Poporului, exprimându-și nemulțumirea față de transferul acestora în unități penitenciare aflate la distanțe mari față de adresa de domiciliu și imposibilitatea menținerii unei legături cu membrii familiei. Motivele invocate de locurile de deținere și Administrația Națională a Penitenciarelor sunt din cele mai diverse: supra-aglomerarea, imposibilitatea asigurării unui spațiu de minim 4 m² pentru fiecare deținut, lipsa spațiilor de cazare raportate la diferitele regimuri de executare a pedepsei, obligativitatea executării pedepselor de către deținuții minori separați de cei majori, etc.

Din studierea dispozițiilor legale care reglementează executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, observăm următoarele:

Potrivit art. 3 din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, scopul executării pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate este prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, iar prin executarea pedepselor și a măsurilor educative privative de libertate se urmărește formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării în societate a deținuților sau persoanelor internate.

De asemenea, potrivit art. 11 alin. 5 teza a II - a din același act normativ mai sus menționat, la stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu a persoanei condamnate, ținându-se seama și de regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă. În această ordine.

Prin urmare, legiuitorul a stabilit elementul principal, în funcție de care se stabilește penitenciarul în care urmează ca o persoană să-și execute pedeapsa la care a fost condamnat, și anume să fie cât mai aproape de localitatea de domiciliu. Restul condițiilor (regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă) sunt accesorii ale obligației principale.

Opinăm că, sintagma “cât mai aproape de localitatea de domiciliu”, nu presupune numai ca persoana privată de libertate să se afle din punct de vedere geografic, mai aproape de domiciliu, ci trebuie să aibă în vedere și posibilitatea familiei persoanei private de libertate de a se deplasa efectiv până la locația respectivă și de a-l putea vizita.

De aceea, considerăm că efectuarea unor demersuri premergătoare deciziei de transfer, demersuri care să aibă drept scop identificarea posibilităților de deplasare a familiei la penitenciarul la care deținutul urmează să execute pedeapsa sau să fie transferat, este absolut necesară.

Rațiunea pentru care legiuitorul a stabilit condiția apropierii de localitatea de domiciliu este, printre altele, aceea ca persoana privată de libertate să poată menține legătură cu familia, cu rudele, cu persoanele apropiate, acest fapt ajutând-o în mod direct la o adaptare mai ușoară la mediul penitenciar și la o mobilizare mai puternică din punct de vedere emoțional în vederea depășirii situației în care se află.

La sfârșitul executării pedepsei persoanele condamnate trebuie să fie capabile să se readapteze vieții din afara mediului penitenciar și nu să dobândească comportamente sociopate, antisociale, de răzbunare față de societate și lege. Menținerea unei legături constante cu familia a unei persoane care are de ispășit o pedeapsă privativă de libertate poate contribui așadar în mod evident și decisiv la conștientizarea faptei săvârșite, la pericolul social al acesteia, la consecințele pe care aceasta le-a avut și le are asupra sa și a familiei, și nu în ultimul rând, la dorința de îndreptare și a adoptare a unui comportament corespunzător în societate, la o atitudine normală față de semenii și la inhibarea manifestărilor infracționale. Prin urmare, poate contribui la atingerea scopului executării pedepsei, și anume prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În practică însă, constatăm că persoanele private de libertate sunt transferate la distanțe foarte mari față de localitatea de domiciliu, sintagma “cât mai aproape de localitatea de domiciliu” rămânând doar o glumă.

În acest context, menționăm câteva exemple de persoane private de libertate care au fost transferate la distanțe mari față de localitatea de domiciliu:

- [redacted], fiul lui [redacted] și [redacted] născut la data de [redacted], aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Arad, deși domiciliul său este în județul Dolj;
- [redacted], fiul lui [redacted] și [redacted], născut la data de [redacted], aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Găești, deși familia sa este în județul Vrancea;
- [redacted], fiul lui [redacted] și [redacted] născut la data de [redacted] aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Craiova-Pelendava, deși familia sa este în municipiul Rovinari;
- [redacted], fiul lui [redacted] și [redacted] născut la data de [redacted], aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Mioveni, deși cel mai apropiat penitenciar de domiciliul său este cel din Focșani;
- [redacted], fiul lui [redacted] și [redacted], născut la data de [redacted] aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Giurgiu, deși domiciliul său este în județul Iași;

- , fiul lui și , născut la data de aflat potrivit ultimelor noastre informații în Penitenciarul Giurgiu desi familia sa locuiește în județul Brăila;

În acest context, considerăm că distanța mare față de familie, respingerea, sub diferite motive, a solicitărilor formulate de deținuți în vederea menținerii legăturii cu familia, le creează acestora o stare de nemulțumire evidentă, de frustrare care, în funcție de gradul de educație, de situația materială și socială a fiecărui individ în parte, la momentul liberării, se va putea manifesta în forme nedorite.

Față de cele expuse,

în contextul art. 22 alin. (1) din Constituția României privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, potrivit căruia dreptul la viață, precum și dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate,

în contextul art. 11 alin. 5 teza a II - a din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, potrivit căruia *la stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu a persoanei condamnate, ținându-se seama și de regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă,*

în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție coroborat cu art. 1 și art. 24 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în vederea realizării scopului constituțional și legal al instituției Avocatul Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice,

Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

1. **Administrația Națională a Penitenciarelor**, va acorda prioritate criteriului stabilit de lege potrivit căruia, la stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu, astfel cum acesta este menționat în prevederile art. 11 alin. 5 teza a II - a din Legea 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal;

2. În momentul analizării propunerilor de transfer sau repartizare a deținuților în penitenciare, **Administrația Națională a Penitenciarelor** va avea în vedere atât starea materială a familiei deținutului cât și posibilitatea fizică de deplasare a acesteia la penitenciarul în care acesta urmează a fi repartizat. De asemenea, la analizarea propunerilor sau cererilor de transfer va avea prioritate solicitarea deținutului (motivată desigur pe criteriul prezenței familiei sale într-o anumită locație);

3. În momentul transferului deținuților la alte penitenciare în vederea rezolvării unor afaceri judiciare, **Administrația Națională a Penitenciarelor** va avea în vedere ca timpul petrecut de deținut în respectivul penitenciar să nu depășească durata afacerii judiciare (spre exemplu, deținutul va staționa în penitenciarul respectiv doar pe durata de soluționare a unui termen de judecată, nu pe toată durata soluționării dosarului, care poate dura de la câteva luni la câțiva ani), acesta trebuind să fie transferat de îndată, înapoi în penitenciarul de executare (aflat cât mai aproape de localitatea de domiciliu);

4. **Administrația Națională a Penitenciarelor** va comunica instituției Avocatul Poporului dacă își însușește prezenta Recomandare și soluțiile identificate în vederea remedierii situațiilor punctuale mai sus menționate, situații în care recomandăm transferarea de îndată a deținuților în penitenciare aflate cât mai aproape de localitatea de domiciliu, potrivit legii.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

